

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en erinran.

1 Inledning

Revisorsinspektionen har tagit del av information rörande auktoriserade revisorn A-sons uppdrag som revisor i ett aktiebolag för räkenskapsåret 2017/18. Informationen har föranlett inspektionen att öppna detta ärende

2 Revisorsinspektionens utredning

Den 12 februari 2019 dömdes bolagets verkställande direktör, N.N., tillika styrelsesuppleant i bolaget, för grovt skattebrott. I domen meddelades N.N. näringsförbud under tre år, räknat från det att beslutet om näringsförbud vann laga kraft. Domen överklagades och vann därför inte laga kraft. Sedermera – i maj 2019 – ogillade hovrätten åtalet mot N.N.

Den 21 mars 2019 skickade A-son en skriftlig erinran till bolaget och uppmanade dess styrelse att vidta åtgärder med anledning av det meddelade näringsförbudet. N.N. uppmanades att avgå som verkställande direktör och styrelsesuppleant och att avyttra sina aktier i bolaget. Vidare uppmanades styrelsen att se till att N.N. inte var anställd eller tog emot uppdrag och att styrelsen inte innehöll någon närstående person till N.N. A-son

förklarade att hon skulle tvingas att avgå som revisor i fall styrelsen inte hörsammade uppmaningarna.

3 Revisorns uppgifter

A-son har uppgett följande.

När hon fick kännedom om domen mot N.N. kontaktade hon intern expertis inom byrån för att få råd om hur hon skulle agera i revisionen med anledning av domen. Den interna experten har en bakgrund på Ekobrottsmyndigheten och har bl.a. publicerat böcker inom det straffrättsliga området. Hon ansåg sig därför kunna utgå från att personen i fråga hade tillräcklig kompetens, förmåga och objektivitet för att kunna agera som specialist i uppdraget.

Näringsförbudet väckte ett antal frågor rörande bl.a. behörigheten att underteckna bolagets årsredovisning. Eftersom bolagets verksamhet bedrevs på den gård där N.N. och hans familj var bosatta, var det förenat med särskilda svårigheter att överlåta verksamheten. N.N. riskerade också att drabbas av straffrättsliga konsekvenser om han bröt mot näringsförbudet och det framstod mot den bakgrunden som angeläget att agera skyndsamt. Diskussionen fokuserade på dessa frågor och hon tror att det kan ha bidragit till att den person som hon diskuterade ärendet med förbisåg vilken betydelse det hade för näringsförbudet att domen var överklagad. Hon kan i efterhand konstatera att deras diskussioner utgick från att beslutet om näringsförbud började gälla omedelbart. Hon fick hjälp med att ta fram ett utkast till en erinran till bolaget baserat på detta. På grund av de särskilda förhållandena togs det in ett avsnitt i erinran där bolaget särskilt uppmanades att diskutera ärendet med en jurist.

En tid efter det att hon hade skickat denna erinran blev hon kontaktad av N.N.:s juridiska biträde. Denne uppmärksammade henne på att beslutet om näringsförbud ännu inte hade börjat gälla, eftersom domen var överklagad. Hon diskuterade detta med byråns interna expert, som bekräftade att detta var korrekt. Hon meddelade därefter omgående bolaget att hennes erinran inte längre var aktuell.

Hon agerade i enlighet med byråns rutiner genom att kontakta intern expertis när det kom upp en fråga om brott begånget av bolagets företrädare. Hon hade inte anledning att tro annat än att det råd som den interna experten lämnade var korrekt. Bedömningen av

hennes ansvar i denna situation bör ta sin utgångspunkt i International Standard on Auditing (ISA) 620 *Användning av en specialist i revisionsarbetet*. Även om ISA 620 framför allt tar sikte på räkenskapsrevision, måste den anses ge uttryck för god revisionssed även vid anlåtande av specialister inom ramen för förvaltningsrevisionen. Vid hennes och den interna expertens diskussioner kom det inte fram något som gav henne anledning att ifrågasätta att experten skulle ha tillräckliga kunskaper eller att experten hade gjort en rimlig bedömning av omständigheterna. Hon agerade därför i enlighet med expertens råd. Hennes uppfattning är att hon har levt upp till de krav som följer av god revisionssed.

I praktiken torde felet inte ha inneburit någon skada för bolaget, eftersom N.N. – i enlighet med hennes uppmaning – diskuterade frågan med sin jurist innan bolaget vidtog några åtgärder.

4 Revisorsinspektionen bedömning

Enligt 9 kap. 6 § aktiebolagslagen (2005:551) ska revisorn, i samband med revisionen, till styrelsen och den verkställande direktören framställa de erinringar och göra de påpekanden som följer av god revisionssed. Bestämmelser om erinringar finns i 39 § samma kapitel.

Erinringar enligt 9 kap. 39 § aktiebolagslagen avser i de flesta fall förhållandevis allvarliga påpekanden om företagets interna kontroll, redovisning eller förvaltningen i övrigt.¹ Det kan gälla förhållanden som gör att revisorn måste överväga anmärkning i revisionsberättelsen om företagsledningen inte vidtar erforderliga åtgärder. Det kan också avse förhållanden som revisorn anser att styrelsen bör få kännedom om, t.ex. att den verkställande direktören inte har åtgärdat av revisorn påpekade brister i den interna kontrollen, redovisningen och liknande.

Revisorsinspektionen anser, i likhet med A-son, att ISA 620 kan tillämpas analogt vid förvaltningsrevision. Av ISA 620 p. 3 framgår att revisorns ansvar inte minskar om revisorn använder en specialist i revisionsarbetet. En revisor, som använder en specialist och drar slutsatsen att specialistens arbete tillgodoser revisorns syften, kan emellertid godta specialistens iakttagelser eller slutsatser som ändamålsenliga revisionsbevis.

¹ Se RevR 9 *Revisorns övriga yttranden enligt aktiebolagslagen och aktiebolagsförordningen*, p 16.3.

En specialist kan enligt ISA 620 p. 7 användas om det behövs sakkunskaper inom ett annat område än redovisning och revision för att hämta in tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis. Detta kan avses sakkunskaper om bl.a. värderingar, uppskattningar, tolkningar och analyser, dvs. områden där det krävs ett visst mått av avvägningar och komplexa bedömningar (jfr ISA 620 p. A 1).

I den erinran som A-son skickade till bolagets styrelse angavs att N.N. från den 12 februari 2019 hade näringsförbud under tre år. Det är givet att en erinran av detta slag förutsatte att A-son hade förvissat sig om att uppgiften om näringsförbud var riktig. Frågan om ett meddelat näringsförbud har börjat gälla är enligt Revisorsinspektionens uppfattning inte en sådan komplex fråga som de exempel som nämns i ISA 620 p. A 1. Redan av tingsrättens beslut om näringsförbud får anses framgå att beslutet inte gällde förrän det hade fått laga kraft. Uppgift om laga kraft hade A-son förhållandevis enkelt kunnat hämta in från tingsrätten. Hon hade också möjlighet att skaffa sig information om huruvida näringsförbudet hade börjat gälla genom Bolagsverket. Frågan om när ett beslut om näringsförbud börjar gälla är alltså typiskt sett inte en fråga som kräver att en revisor hämtar in särskilda sakkunskaper från en specialist.

Det framgår dessutom av A-sons egna uppgifter att hennes uppfattning att näringsförbudet hade börjat gälla inte baserade sig på något uttryckligt besked om detta från experten; i stället utgick hennes och expertens diskussioner från att näringsförbudet hade börjat gälla omedelbart.

A-son framställde alltså sin erinran till styrelsen utan att ha skaffat sig korrekt förståelse av det rättsliga läget och kom därför att sakna saklig grund för denna. Hon har därigenom åsidosatt god revisionssed och ska, med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883), meddelas en disciplinär åtgärd. Revisorsinspektionen finner att erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, advokaten Helena Dandenell, auktoriserade revisorn Mikael Ernström (skiljaktig), auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, redovisningsexperten Claes Norberg, rådgivaren Charlotte Sandart och lektorn Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt chefsjuristen Anders Ahlgren, som har föredragit ärendet, närvarat.

Sten Andersson

Anders Ahlgren

Skiljaktig mening, se bilaga 1.

Hur man överklagar, se bilaga 2.

Skiljaktig mening avseende beslut i ärende 2019-678.

En revisor ska skaffa sig godtagbara revisionsbevis för sina slutsatser. Dessa ska utifrån en professionell bedömning anskaffas på effektivast möjliga sätt. I det aktuella fallet har revisorn valt att skaffa revisionsbevis genom att konsultera en specialist, vilket är ett ändamålsenligt sätt att skaffa revisionsbevis. Revisorn har vidare i enlighet med god sed bedömt specialistens kompetens. Enligt min uppfattning är valet av arbetsmetod förenligt med god revisionsred, även om det i det aktuella fallet lett till att en erinran avgetts felaktigt. I erinran har dock revisorn uppmanat klienten att diskutera den komplicerade och riskfyllda situationen med en jurist och så snart hon blivit uppmärksam på att erinran lämnats på felaktig grund återtagit densamma. Återtagandet gjordes innan erinran haft någon konsekvens för bolaget.

Mot bakgrund av det ovanstående anser jag att någon disciplinär påföljd inte ska utgå.

Mikael Ernström